

**МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА**

**УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО МАЙЧИН ЕЗИК - ИВРИТ
ЗА СЕДМИ КЛАС**

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА

СОФИЯ, 2009 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

В седми клас продължава формирането на определени комуникативно-речеви компетентности на майчин език иврит у учениците.

Образователно-възпитателният процес по майчин език иврит в седми клас се реализира като езиково и литературно обучение в ЗИП на системата на общообразователната подготовка. В този клас продължава процесът на овладяване на езикови и литературни знания, започнал в предходните класове. Знанията се систематизират, обогатяват и надграждат. Включва се нова информация за частите на речта, за главните части на изречението, както и текстове от други литературни видове – легенда и притча.

Обучението по учебния предмет се осъществява чрез учебник по иврит, който съдържа:

- фолклорни и художествени произведения, подходящи за възрастта на учениците;
- уроци, които интерпретират основни езикови категории и норми на книжовния език и съдържат практически задачи, свързани с изучаваното езиково явление;
- уроци за формиране на комуникативно-речеви умения и компетентности;
- уроци за изказване на собствено мнение по глобални проблеми.

Учебната тетрадка съдържа конкретни практически задачи, свързани с изучаваната езикова тема и задачи за формиране на комуникативно-речеви умения и компетентности.

Текстовете се изучават посредством мелодии. Към всеки учебник има CD.

II. ЦЕЛИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО - ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПО МАЙЧИН ЕЗИК ИВРИТ В СЕДМИ КЛАС (ЗИП)

Чрез образователно-възпитателния процес по майчин език иврит в седми клас (ЗИП) се цели:

1. Усъвършенстване на уменията на учениците за овладяване на майчиния език иврит чрез формиране на основните комуникативно-речеви умения – слушане, говорене, четене и писане в зависимост от комуникативната цел;
2. Формиране на отношение на толерантност към културната различност и мултиетничността, приобщаване към общочовешките ценности и изграждане на съзнание за етническа принадлежност и национална идентичност;
3. Усъвършенстване на комуникативно-речевите умения и компетентности на седмокласниците за конструиране на текст; за създаване на собствен текст по словесна или визуална опора;
4. Задълбочаване, обогатяване и систематизиране на знанията за строежа на книжовния език, езиковите и речевите единици; за прилагане на определени правоговорни, правописни и граматически норми в речевата практика на учениците;
5. Развитие на наблюдателността, логическото мислене, паметта, въображението, познавателните интереси на учениците от седми клас чрез системно изградени междупредметни връзки;

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ (колони 1, 2 и 3 от приложението)

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (колони 4 и 5 от приложението)

V. ОБЩИ И СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА

Оценяването на ученика по майчин език иврит в седми клас се има за цел установяване на постигнатите резултати по учебния предмет по време на учебната година и поставяне на текущи, срочни и годишни оценки.

В началото на годината се установява входното, а в края – изходното равнище на знанията и уменията на учениците.

Очакваните резултати от обучението по майчин език иврит в ЗИП, описани в учебната програма, се установяват чрез:

- наблюдение;
- диктовка;
- задачи за създаване на усложнени текстове в устна и писмена форма;
- задачи за четене на глас;
- задачи за четене по роли;
- подборно четене, изразително четене и словесно обрисване;
- задачи за съставяне на план на свой и чужд текст;
- преразказ на художествен текст;
- задачи за конструиране на собствен текст по дадена словесна или визуална опора;
- тестови задачи.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН ЕЗИК ИВРИТ В СЕДМИ КЛАС (ЗИП)

Учебната програма по майчин език иврит за седми клас дава възможност за разширяване на лингвистичната култура на учениците. Основен принцип е да се спазва относителното единство на различните дялове от граматиката и логическото им съчетаване, да се осъществява приемственост.

Езиковите знания и умения за:

- частите на речта (съществително име, прилагателно име, числително име, местоимение и глагол);
- образуване на степенувани прилагателни имена;
- образуване на умалителни съществителни и прилагателни имена;
- видовете числителни имена;
- правопис на въпросителни и отрицателни глаголни форми в сегашно, минало и бъдеще време;
- разликата между синоними и антоними;
- работа с речник;
- изговор, правопис и употреба на съобщително, въпросително, възклицателно и подбудително изречение;
- употреба на различни словоредни варианти;
- съгласуване на главните части на изречението по лице и число.

Литературните знания за възприемане и осмисляне на художествен текст се овладяват посредством изучаване на фолклорни и художествени произведения като приказка, разказ, стихотворение, народна песен, басня, анекдот. В седми клас учениците имат възможност да се запознаят с притча и легенда, да четат комикс.

Възприемането и осмислянето на художествен текст се осъществява по време на беседата чрез подборно четене, преразказ, четене по роли, изразително четене, словесно обрисуване, илюстриране, драматизация, презентации на исторически теми и за градове в Израел. На практическа основа се изграждат начални представи за литературен герой, епитет, повторение, сравнение и олицетворение.

Наред с изучаването на фолклорни произведения, учебната програма по майчин език иврит за седми клас предполага изучаването на достъпни художествени произведения за деца от известни еврейски поети и писатели. Важно условие е тематиката на текстовете да бъде близка до светоусещането на учениците, да бъде съобразена с празниците от националния и природния календар, с празниците от календара на еврейския народ, с изконните му и общочовешки ценности и традиции. Текстовете да формират у седмокласниците естетически вкус и потребност от четене и да възпитават толерантност и коректност към българските граждани с друг етнически произход.

Спецификата на програмата е, че усвояването на езика се приема като естествен процес с помощта на виртуалния клас и на различните учители които се сменят всяка година.

В традиционна еврейска атмосфера се използва автентична еврейска литература чрез която се възпитават ценности свързани с ежедневието и празниците. Програмата продължава да развива речеви умения посредством осемте вида интелигентност: пространствено ориентиране, работа в група, личностна самооценка, двигателни умения, песни и музика, лингвистични умения, логическо мислене, реално възприемане на света. Във всеки час трябва да бъдат включени на практика методи за развитие на осемте вида интелигентност.

За всички еврейски празници в календара има отделен учебник, чрез които продължават да развиват четирите основни езикови комуникативни умения – слушане, говорене, четене и писане. Чрез ситуативни и асоциативни задачи и упражнения, драматизации, анализи и разсъждения по тема се развива абстрактното мислене на учениците.

III. Очаквани резултати

IV. Учебно съдържание

Приложение

1	2	3	4	5	6
Ядрена УС	Очаквани резултати по ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът слуша и разбира съдържанието на изучаваните материали.</p> <p>Ученикът разпознава думи и групи от думи в текстове с позната тематика и на тази база прави догадки за съдържанието им.</p> <p>Ученикът разбира устни разпореждания, указания и съобщения на учителя.</p> <p>Ученикът разбира и осмисля водените разговори в клас на свои връстници, свързани с личността и семейството му и с непосредствено в заобикалящата го среда.</p> <p>Ученикът изслушва участниците в диалога/разговора, включва се уместно и репликира адекватно.</p> <p>Ученикът работи в групи и участва в ролеви игри.</p> <p>Ученикът слуша, разграничава и си служи с основните езикови и речеви единици при устни форми на общуване.</p> <p>Ученикът слуша съсредоточено и възприема текстове на автентичен иврит (прочетени на живо или</p>	<p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – слуша и осмисля песни на иврит по теми: празници, околна среда, ваканция, любими занимания, свободно време, моят град, моят домашен любимец, сезони, облекло, правила за поведение и професии; – разбира проведените диалози в час; – реагира на указания и инструкции, свързани с учебното съдържание; – участва в диалог; – изслушва търпеливо другите; – изразява мнението си; – разбира информация, изпълнявайки ролята на слушател; – репликира уместно; – работи в групи; – разграничава и употребява в устната реч видове изречения по цел на изказване; – трансформира изреченията по цел на изказване от един вид в друг; – разбира и да се ориентира в сложни текстове на иврит, прочетени на живо или прослушани/гледани от CD; – слуша съсредоточено; – да открива и да обособява последователността на епизодите в текстове; 	<p>Тема: Ани Роце лииот - Искам да бъда. Професии Качества - положителни и отрицателни</p> <p>Тема: Светът около мен Животни, изрази за животни и хора Бъдеще време на глагола</p> <p>Тема: Шана това - Празниците през месец тишрей</p> <p>Тема: Макабейско въстание Герои и събития, традиции и обичаи, историята за празника</p> <p>Тема: Ту би шват Новата година на дърветата, традиции и обичаи.</p> <p>Тема: Тикватам ленецах Вечната надежда Пурим за поколенията</p> <p>Тема: Ме авдут лехерут</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – работят системно с разнообразни текстови разновидности на иврит от различни източници; – възприемат оригинални приказки, разкази, стихове, песни, филми; – работят по групи; – провеждат диалози между групите; – пресъздават ситуации за общуване в училище, на улицата, за участие в игри, драматизации; – слушат и възприемат информация, подадена чрез различни източници; – прилагат техники за слушане на подадените инструкции; – изслушват другите ученици в разговор; – репликират адекватно. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да участват в ролеви игри; – да работят в група; – да използват в речта си съществителни имена, показателни местоимения, глаголи, предлози; – да съставят изречения; – да разграничават различните видове изречения по цел на изказване; – да трансформират изреченията от един вид в друг според комуникативната ситуация; – да слушат текстове на иврит; – да слушат текстове на фолклорни и литературни произведения; – да създават кратки текстове от 30-40 изречения с помощта на учителя. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да изградят стратегия за учене; 	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <p>Български език и литература Познание за частите на речта Умения за създаване на устни изказвания и писмени текстове Опора върху придобитите знания и умения по роден език Игри и екипност Здравно хигиенни правила</p> <p>Физика Химия География Познание за процеси в природата Знания за родно място, географско положение, природа,</p>

1	2	3	4	5	6
Яд-ра на УС	Очаквани резултати по ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
	записани на CD). Ученикът слуша и разбира точни и целенасочени въпроси на учителя и съучениците си. Ученикът слуша и разбира, и проследява последователността в разказ по картина или серия от картини.	Ученикът може да: – се ориентира в разказа по картина или серия от картини. Ученикът умее да: – разказва за обичаи и празници; – се отнася с уважение към мнението на другия.	Робство и свобода Ми дор ле дор От поколение на поколение Тема: Адегел - Знамето на Израел Народът и страната Израел Йом аацмаут Ден на Независимостта	– да учат в приятна и предразполагаща атмосфера; – да извършват разнообразни занимания, провокиращи речевата дейност (работа с мултимедийни продукти и др.); – да слушат разказ по картина или серия от картини.	годишни времена, опазване на природата и околната среда.
Г О В О Р Е Н Е	Ученикът интерпретира текста на изучаваното литературно или фолклорно произведение. Ученикът води разговор на познати теми, като представя накратко минали и настоящи събития, изказва намерения за бъдещето; изразява желание да получи информация, предмети или услуги, в различни комуникативни ситуации: при пазаруване, в библиотека. Ученикът води личен разговор по телефона. Ученикът използва подходящи езикови средства, произношение и интонация, мимики и жестове за преодоляване на комуникативни проблеми. Ученикът може да създаде кратък текст от (30-40 изречения) по дадени опорни	Ученикът може да: – рецитира стихотворение; – преразказва текст; – се включва в разговор по дадена тема: Шабат - Съботния ден; Природа; Животни; Качества; Размер, Обем; Време (час, минута); Плодове и зеленчуци; Посока на движение; – разговаря в магазина; – разговаря в ресторанта; – разговаря в автобуса; – разговаря по телефона (кратки въпроси и отговори); – разказва чута история; – разказва реални – минали и настоящи събития или въображаеми случки; – отговарят на въпроси и да задава въпроси;	Тема: В магазина за дрехи Диалози по ситуации Тема: В супермаркета Диалози по ситуации Тема: В ресторанта Диалози по ситуации	На учениците се дава възможност: – да рецитират стихотворения; – да преразказват; – да пеят песни на иврит; – да се включват уместно в разговори по определена тема; – да водят разговор в различни комуникативни ситуации; – да съставят изречения по предложени думи. На учениците се дава възможност: – да отговарят на въпроси; – да поставят въпроси; – да правят несложни описания на предмети и явления; – да правят описания на преживявания и емоционални състояния; – да разказват по картина или серия от картини;	История Национална идентичност, национални символи, семейство, професия, правила за учтиво поведение в обществото. Математика Бройни и редни числителни до 1000000. Информационни технологии По възможност дидактическа експлоатация на новите технологии за информация и комуникация. Презентации за

1	2	3	4	5	6
Ядрена УС	Очаквани резултати по ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
Г О В О Р Е Н Е	<p>думи.</p> <p>Ученикът отговаря на въпроси и задава въпроси по определена тема.</p> <p>Ученикът описва наблюдавани предмети, обстановка хора, животни.</p> <p>Ученикът описва свои преживявания.</p> <p>Ученикът разказва по картина или серия от картини.</p> <p>Ученикът участва в групов дейност за създаване на драматизация; в ролеви игри и ситуативни диалози.</p> <p>Ученикът разказва за събития в хронологичен и логически ред.</p> <p>Ученикът разказва за себе си, за факти и преживени събития.</p> <p>Ученикът умее да разказва за обичаи и празници.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – употребява адекватно в устна реч думи според значението им; – разсъждава и изказва собствено мнение; – може да описва предмети и явления; – може да се включи адекватно в честването на празници; – умее да описва свое преживяване, емоционално състояние; – може да прави разказ по картина или серия от картини; – може да спазва последователността на събитията в устен разказ за реални или въображаеми истории, и преживени събития; – може да се включва в ситуативни диалози; – може да участва в отбелязването на годишнини от различни исторически събития. 	<p>Тема: В автобуса</p> <p>Диалози по ситуации</p>	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да участват в ролеви игри; – да участва в ситуативни диалози; – да споделят свои преживявания; – да преразказват чужда история; – да разказват за преживяна случка; – да разказват реални или въображаеми истории, и преживени събития. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да участват в празници и в отбелязването на годишнини от различни исторически събития. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да участват в диалог; – да се ориентират в конкретна комуникативна ситуация. 	<p>градове в Израел, исторически личности, граматически материал във видео уроци.</p>

1	2	3	4	5	6
Ядрена УС	Очаквани резултати по ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
ЧЕТЕ	<p>Ученикът участва в четене по двойки и четене по роли. Ученикът чете и разбира основната информация от съобщения, обяви, комикси, разкази, приказки.</p> <p>Ученикът отговаря на въпроси по определена тема. Ученикът умее да чете правилно и изразително познати текстове, монолози, диалози, стихотворения.</p> <p>Ученикът разбира при четене подробности в съобщения, правила за игри, лични писма и разпознава в тях някои социокултурни особености.</p> <p>Ученикът намира конкретна информация в: обяви, афиши, описания, учебни речници.</p> <p>Ученикът чете наум и доказва, че е разбрал смисъла на прочетеното.</p> <p>Ученикът поставя въпроси по дадена тема.</p> <p>Ученикът създава текст по предложена опора.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да чете гладко изречения и обемисти текстове; – спазва ударението и паузите при четене; – различава и чете приказка и разказ; – чете и рецитира стихотворения. <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – си служи със справочна литература; – чете изразително и правилно монологична и диалогична реч; – прочете изразително авторската реч, ако е избрал да бъде четец; – си избере роля от текста и да прочете репликите на героя, като се старае да се превъплъти в образа на героя, чиято роля е избрал. <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – отговаря на поставени въпроси по определена тема; – поставя въпроси по дадена тема; – създаде кратък текст по дадена опора с помощта на учителя; – изкаже мнение с помощта на учителя. 	<p>Монологична реч с изказване на собствено мнение</p> <p>Диалози</p> <p>Изразително четене</p> <p>Ролева игра</p> <p>Четене по роли</p> <p>Въпроси и отговори, съобразени с въведените нови граматически категории.</p>	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да четат и преразказват приказки и разкази; – да четат думи, изречения, разнообразни текстове; – да ползват справочна литература; – да разграничават поезията от прозата. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да четат изразително монологична и диалогична реч. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да избират роли; – да четат по роли. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да отговарят на въпроси; – да задават въпроси. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да създават текстове по определена тема и предложена опора. 	<p>Домашен бит и техника</p> <p>Изпълнение на различни задачи по указание на учителя и познание за материали от заобикалящата ги бит. По възможност дидактическа експлоатация на новите технологии за информация и комуникация.</p>

1	2	3	4	5	6
Ядрена УС	Очаквани резултати по ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
П И С А Н Е	<p>Ученикът изписва правилно отделните думи, спазва особеностите на езика.</p> <p>Ученикът си служи с основни езикови и речеви единици при писмени форми на общуване.</p> <p>Ученикът умее да спазва основните правописни норми на иврит.</p> <p>Ученикът преразказва писмено кратки и достъпни като съдържание литературни или фолклорни произведения, чута история.</p> <p>Ученикът пише по определен повод поздравителна картичка с пожелания за различни празници (рожден ден, Ханука, Нова година – Рош ашана, Песах и Йом ацмаут – Денят на Независимостта и др.)</p> <p>Ученикът пише и отправя покана по определен повод.</p> <p>Ученикът описва себе си, семейството си, приятелите си.</p> <p>Ученикът преработва текст, като променя реда, добавя факти и измисля логичен край.</p>	<p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да пише правилно под диктовка; – може да разграничава и да употребява правилно единствено и множествено число; – може да разграничава (на емпирично равнище) съобщителни, въпросителни и възклицателни изречения; – може да конструира текстове – може да пише правилно думи с правописни особености. – умее да ползва правописен речник. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да преразказва писмено кратки и достъпни за възрастта литературни и фолклорни произведения; – умее да предаде в писмена форма чута история. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да състави и напише поздравителна картичка по определен повод. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да направи писмено описание на себе си, семейството, приятелите. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> – може да преработва, да анализира текст, като внася промени в него. 	<p>Сложно изречение</p> <p>Писмен преразказ</p> <p>Поздравителна картичка с разширена лексика</p>	<p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да правят писмено описание. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да преработват и усъвършенстват текст; – да пишат текстове на иврит. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да преразказват в писмена форма текст на литературно или фолклорно произведение; – да разказват писмено чута история. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да образуват и пишат окончанията за множествено число; – да разграничават и конструират изречения (съобщително, въпросително, възклицателно). <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да използват в писмената си реч препинателните знаци. <p>На учениците се дава възможност:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да отправят писмена покана. 	<p>Изобразително изкуство</p> <p>Цвят, форма, дейност, рисуване, умения да изразяват естетически чувства и отношения при възприемане на обекти от обкръжаващата действителност, способност да разпознават средства за визуална комуникация в бита, способност да проявяват въображение.</p>